

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК 338.43 : 631.147

Хорішко І.В.,
аспірант

ПВНЗ «Дніпропетровський університет
імені Альфреда Нобеля», м.Дніпропетровськ

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Анотація. Розвиток аграрного сектора економіки України в значній мірі зумовлюється відносинами людей і природи. Формування збалансованої системи природокористування, адекватна структурна перебудова виробничого потенціалу економіки та підвищення свідомості працівників на сьогодні варто віднести до основних пріоритетів в галузі охорони навколишнього середовища як в цілому по Україні так і в сільському господарстві. Екологізація сільськогосподарського виробництва та обґрунтування напрямів екологічної диверсифікації використання сільськогосподарських земель висвітлено в даній статті.

Ключові слова. Екологізація, еколого безпечні технології, сільськогосподарське виробництво, екологічне землеробство.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Необхідно підкреслити, що на сьогоднішній період надзвичайно гостро постає проблема якості життя людини, яке, перш за все, залежить від надходження повноцінного харчування. Відомо, що збільшення продовольчих ресурсів на планеті було досягнуто, в основному, за рахунок інтенсифікації аграрного сектору в господарюванні різних країн. За даними ФАО, біля половини населення планети не отримує повноцінного харчування. При цьому, як відзначають науковці, соціальні проблеми забезпечення продовольством загострюються тим, що його виробництво зорієнтовано не на першочергове забезпечення населення повноцінним харчуванням, а на економічні вигоди землевласників та землекористувачів [4, с. 87].

За роки інтенсивного виробництва сільськогосподарської продукції в світі створилася загроза забруднення навколишнього середовища та харчових продуктів. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва в Україні призвела до низки негативних наслідків. Хімізація і меліорація часто супроводжувалися порушенням норм застосування цих засобів та проводилися з недостатнім урахуванням природних процесів. Такий напрям ведення сільськогосподарсь-

кого виробництва призвів не тільки до несприятливих екологічних наслідків, а й через зростання цін на засоби хімізації економічна ефективність виробництва сільськогосподарської продукції істотно знизилася.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У даний час питання екологізації сільськогосподарства досить широко висвітлюються у вітчизняних наукових розробках і практиці сільськогосподарського виробництва. Їм приділяли увагу В.Будзьяк, В. Вовк, Т.Галушкіна, В.Іванишин, В.Підліснюк, І.Примака, П.Саблукта ін. Проте в сучасній науці та практиці ці питання сприймаються дещо звужено – з позицій розвитку органічного виробництва, яке не вирішує проблем суцільної екологізації сільськогосподарства як безальтернативної перспективи його розвитку.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є обґрунтування напрямів екологічної диверсифікації використання сільськогосподарських земель та застосування екологобезпечних технологій в сільському господарстві.

Виклад основного матеріалу. Сучасне сільське господарство набуває риси, властиві розвиненій промисловості, з кожним роком робить все більший вплив на кругообіг біогенних елементів в природі і вступає тим

самим у протиріччя з природно-історичним розвитком біосфери. Виявляється воно в тому, що з підвищенням продуктивності кожного гектара ріллі відбуваються одночасно виснаження ґрунту, забруднення навколишнього середовища отрутохімікатами та біогенними елементами, значна втрата врожаю внаслідок хвороб культурних рослин [6, с. 7].

Через невідповідності технологій сільськогосподарського виробництва та систем землеробства екологічним умовам конкретної місцевості посилилися ерозійні процеси, зросла щільність ґрунтів, ступінь засміченості посівів бур'янами, ураження рослин хворобами та шкідниками, з якими доводиться постійно боротися. На ґрунтах слабо еродованих спостерігається зниження врожаю на 15-20%; на середньо еродованих на 30-40%; на сильно еродованих на 30-60% [7, с. 188].

Сільське господарство будь-якої країни має повністю забезпечувати своє населення продуктами харчування, щоб не потрапити в залежність від інших держав. А для цього людині необхідно впливати на природу екологічно прийнятними способами, щоб вона забезпечувала суспільство високоякісними продуктами харчування та забезпечувала прийнятний рівень стану навколишнього середовища, при яких виробництво збігається з відтворенням ґрунтової родючості і з збереженням ландшафту.

Таким чином, широка інтенсифікація сільськогосподарського виробництва призвела до зростання врожайності та продуктивності тварин, однак стало очевидним, що суспільству доводиться платити за це занадто високу ціну: деградація ґрунтів і агроєкосистеми в цілому, зростання витрат непоповнюваної енергії та ресурсів на кожну додаткову одиницю продукції.

Внаслідок незбалансованого застосування мінеральних добрив має місце явище агрофізичної деградації ґрунтів, зниження їхньої потенційної та ефективної родючості. Взаємодія мінеральних добрив із ґрунтом у разі порушення оптимального співвідношення між кількістю внесених органічних і мінеральних добрив призводить до витіснення з ґрунтового вбирного комплексу іонів кальцію та інших двовалентних катіонів. У цих умовах відбувається диспергація гу-

мусу, посилена його мінералізація, дегуміфікація ґрунту.

Дослідженнями Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України» встановлено, що оптимальне співвідношення між кількістю органічних і мінеральних добрив, внесення яких не спричиняє негативних змін ґрунтів, становить 15 кг діючої речовини мінеральних туків на одну тонну органічних добрив. Ця величина дістала назву «Індекс екологізації землеробства». Щоб уникнути зазначених негативних явищ, було розпочато пошук альтернативних систем землеробства. Об'єктивним напрямом такого пошуку стала екологізація галузі, складовими якої є екологічно обґрунтовані елементи системи землеробства. Більшість вчених висловлюють думку про доцільність нормативного підходу до вирішення цього питання. Для побудови систем екологічного землеробства повинні діяти загально прийняті закони землеробства, а саме: незамінності й рівнозначності факторів життя; мінімуму, оптимуму й максимуму; сукупної дії та взаємодії факторів життя; повернення поживних речовин у ґрунт; плодозміни; критичних періодів. Мають діяти і закони, які запропонувала низка вчених:

- закон біотехнологічного пріоритету, який полягає в обґрунтуванні кількісних меж продукційного процесу в конкретних зональних умовах екологічними чинниками: клімат (ФАР), родючість ґрунту, сортовий потенціал вирощуваних культур;

- закон детермінації реальної продуктивності ріллі екологічним потенціалом конкретного агроландшафту. Цей підхід передбачає наявність інформації про основні екологічні нормативи функціонування конкретного агроландшафту. Такими нормативами є: баланс води, біофільних елементів, гумусу, твердого стоку й дефляції ґрунту, забруднення агроландшафту пестицидами, фітосанітарний стан ґрунту тощо;

- закон адекватності розвитку землеробства й тваринництва. Суть його полягає в можливості максимального (до 3/4) повернення в ґрунт маси створеного урожаю для відтворення його родючості за умов розвинутого тваринництва [2, с. 57].

Усвідомлення можливих катастрофічних наслідків інтенсифікації сільськогосподарського виробництва сприяло виокремленню аграрних виробників в окрему групу з новими ідеологічними поглядами, які ґрунтуються на переході від інтенсивного виробництва сільськогосподарської продукції до екстенсивного, зокрема такого, яке сприяє збереженню сільської місцевості, біорізноманіття в природі тощо. Таким чином, у кінці минулого століття розпочався процес формування принципово нової системи уявлень про майбутній розвиток аграрного сектора.

Тому, враховуючи ситуацію, що склалася, виникла необхідність, особливо в розвинених країнах, в освоєнні альтернативних технологіях виробництва в сільському господарстві. Наукою і практикою пропонуються заходи по підвищенню родючості ґрунтів та підняттю рівня виробництва, використовуючи адаптивні системи землеробства стосовно місцевих ґрунтово-кліматичних і економічних умов на основі біологізації та екологізації виробництв.

За кордоном склалася своєрідна концепція біологічного (альтернативного) землеробства. На думку зарубіжних вчених, альтернативне землеробство – це концепція, а не система, це новий підхід до землеробства, група методів, етика ставлення до землі. Рух за альтернативне землеробство розвивається в промислово розвинених країнах, де найбільше проявилися негативні наслідки інтенсифікації землеробства.

Прихильники альтернативного землеробства визнають, що традиційне землеробство характеризується більш високою продуктивністю. Але вона досягається, по-перше, зниженням родючості ґрунту і забрудненням навколишнього середовища залишками добрив і пестицидів. По-друге, в традиційному землеробстві, на їх думку, не надається достатнього значення такому важливому показнику, як біологічна якість продукції, яку треба оцінювати не тільки за привабливим зовнішнім виглядом, смаком і розміром, а й за здатністю підтримувати здоров'я людини.

Альтернативні системи землеробства керуються екологічним імперативом і включають три компоненти:

а) найдоцільніші способи використання ресурсів;

б) відтворення ресурсів та охорона їх від виснаження;

в) заборона на внесення в агросистеми будь-яких ксенобіотиків [9, с. 34].

Одним з перших серед всіх організованих рухів екологічного землеробства є “біодинамічне” сільське господарство, що виникло під впливом філософських ідей австрійського вченого Рудольфа Штейнера на початку 20-х років минулого століття і нині поширене на всіх континентах. В основі цього напрямку лежить облік впливу космічних сил на розвиток рослин і застосування біодинамічних препаратів [10, с. 68].

Даний метод розглядає все живе як добре збалансоване ціле в масштабах не тільки земних, а й космічних взаємозв'язків. Він виходить з визнання впливу Місяця і зірок на розвиток рослин, пов'язуючи його з положенням небесних тіл. Рудольф Штейнер поклав початок руху, названого антропософією (Arthropods–людина, Sophia– здоровий глузд).

Органічне землеробство засноване на теоріях Х. Руша і Х. Міллера. Найбільш поширене серед фермерів Швеції, Швейцарії та інших країн. В основі даної системи лежить прагнення до створення живого і здорового ґрунтового покриву за рахунок підтримки на високому, рівні діяльності його мікрофлори. Господарство розглядається як єдиний організм, в якому налагоджений кругообіг і циклічність поживних речовин. Воно повинно ґрунтуватися на принципах балансу поживних речовин, наслідуючи природні біоекосистеми. Передбачається, що поля які довгий час зайняті рослинністю, містять поживні залишки, що закладаються у верхній шар ґрунту, в сівозміні обов'язковий обробіток бобово-злакових травосумішей. Дозволено застосовувати тільки органічні (гній, сидерати) та деякі повільнодіючі мінеральні добрива, природного походження (томасшлак, калімагнезія, базальтовий пил). Таким чином, удобрюють не рослину, а ґрунт, з якого виростуть здорові рослини. Зазначені прийоми в поєднанні з дрібною обробкою ґрунту створюють сприятливі умови для розвитку мікроорганізмів. Розроблено навіть спеціальний тест на

свіжість ґрунту за складом мікрофлори [13, с. 70].

Екологічне виробництво і біоінтенсивне міні-землеробство відрізняються від попередніх тим, що вони допускають застосування в обмежених кількостях хімічних пестицидів і мінеральних добрив. Дані системи передбачають за можливе використовувати пестициди для підтримки високих і сталих врожаїв без зниження якості отримуваної продукції. Основною функцією всіх наведених систем є створення стійкого розвитку сільського господарства, що забезпечує зростаюче населення повноцінними продуктами харчування.

Екологобезпечні технології сільськогосподарського виробництва засновані на скороченні або повній відмові від синтетичних мінеральних добрив, засобів захисту рослин і максимальному використанні біологічних факторів підвищення родючості ґрунту, зниження хвороб, шкідників і бур'янів та інших заходів, що не роблять негативного впливу на природу, але поліпшують умови формування врожаю (раціональні сівозміни з багаторічними травами і бобовими культурами, внесення органічних добрив, сидеральні культури (поукісні та пожнивні), підвищення конкурентної спроможності оброблюваних рослин по відношенню до бур'янів і інших шкідливих організмів, а також використання механічних і біологічних прийомів їх пригнічення) [1, с. 20].

При цьому враховується і те, що скорочення застосування штучних засобів хімізації призведе до зменшення їх виробництва, що, в свою чергу, позитивно позначиться на екологічній обстановці за рахунок зменшення шкідливих викидів і скоротить витрати невідновлюваних енергетичних ресурсів.

На нашу думку, зволікання з упровадженням екологічного землеробства загрожує погіршенням стану сільськогосподарських угідь у результаті падіння родючості ґрунту, забруднення його залишками пестицидів і мінеральних добрив. Екологоспрямоване сільськогосподарське виробництво дозволяє узгодити й гармонізувати економічні, екологічні та соціальні цілі в галузі сільського господарства. Важливим аспектом упровадження екологічного землеробства є можливість збереження здоров'я насе-

лення за рахунок споживання екологічно безпечних продуктів харчування.

Альтернативні технології виробництва направлені на:

збереження і можливе підвищення родючості ґрунту;

виращування здорових рослин і тварин без хімічних засобів і фуражних добавок;

виробництво фізіологічно повноцінних продуктів у достатній кількості, високої якості та за доступними цінами;

мінімальне споживання невідновлюваних природних ресурсів;

створення безпечного середовища проживання [3, с. 4]

Цілі екологобезпечних технологій виробництва в сільськогосподарських підприємствах представлені на рис. 1.1.

За останні 10-15 років екологічне сільське господарство в усьому світі стає все більш популярним. Досить сказати, що Міжнародна Федерація Руху за Органічне Сільське Господарство (IFOAM) об'єднує близько 800 організацій із понад 100 країн (IFOAM, 2005). Вона була заснована в 1972 році в Версалі під Парижем. У той час у неї входили переважно вчені-аграрії, які своєчасно усвідомили, що розвиток традиційного землеробства йде в невірному напрямку. Одночасно вони констатували, що необхідний міжнародний обмін досвідом і відповідна координація. До такого ж висновку прийшли численні (вже в той час) Спілки біологічного землеробства, які також влилися в IFOAM. Шість різних організацій з трьох континентів стояли біля основи IFOAM. [5, с. 110].

Протягом багатьох десятиліть біологічні способи ведення господарювання були ледь відомі і не отримували визнання. Та в зв'язку з актуальними екологічними проблемами змінилася екологічна свідомість у населення, і збільшився попит на здорове харчування. Все більша кількість селян розуміє, що вони самі, їх сім'ї і тварини стають першими жертвами інтенсивних методів ведення сільського господарства. Проте, кількість підприємств, що зважилися на перебудову, явно недостатньо. При цьому попит споживачів на екологічні продукти харчування виріс дуже швидко.

Рис. 1. Цілі екологобезпечних технологій виробництва в сільськогосподарських підприємствах

Споживачеві набагато легше змінити свої звички в їжі, ніж переорієнтуватися господарству на екологічні методи його ведення, оскільки перебудова господарства потребує матеріальних, технічних, трудових, фінансових витрат і тягне іноді за собою економічні втрати. Незважаючи на виникаючі труднощі, число підприємств, що працюють по новому, зростає [8, с. 36].

Основоположним для екологобезпечних технологій виробництва є те, що продуктивність виробництва безпосередньо залежить від родючості ґрунту. Родючі і біологічно активні ґрунти забезпечують рослинам достатню кількість елементів живлення для оптимального росту і розвитку, а також допомагає звести до мінімуму можливий збиток від бур'янів, шкідників і хвороб.

В екологічному сільському господарстві створюється така екосистема, яка забезпечує стабільне виробництво продукції, успішне контролювання чисельності бур'янів, шкідників і хвороб, підтримує генетичну і видову різноманітність життєвих форм за допомогою утилізації продуктів життєдіяльності рослин і тварин, за допомогою сівозміни, регулюванням водного режиму, системою обробки ґрунту і технологіями обробки культурних рослин. Родючість ґрунту зберігається або поліпшується системою в якій

оптимізована біологічна активність, а також забезпечено необхідну кількість і якість елементів живлення.

Екологічна спрямованість аграрного виробництва тісно пов'язана з продовольчою та економічною безпекою: споживання високоякісних продуктів харчування разом з безпечним середовищем існування сприяє поліпшенню здоров'я нації, що покращує якісні характеристики трудових ресурсів країни. В свою чергу це веде "до зменшення непродуктивних втрат економіки у вигляді виплат за непрацездатністю та збільшення фонду робочого часу, а отже – до збільшення суспільного продукту та національного доходу" [12, с. 152]. З іншого боку, від конкурентоспроможності продукції сільського господарства прямо залежать продовольча та економічна безпека країни. До того ж, еколого-спрямоване виробництво нерозривно пов'язане з розвитком таких видів підприємницької діяльності як екологічний аудит, екологічний менеджмент та інші [14, с. 166]. Таким чином, розвиток еколого-спрямованого аграрного виробництва пов'язаний із трьома елементами національної безпеки – продовольчою, економічною та екологічною безпекою.

Важливою метою екологобезпечних технологій в сільському господарстві є еконо-

мія енергії. Враховуючи обмежені запаси нафти (для виробництва азотних добрив і засобів захисту рослин) і фосфатів, для досягнення стабільності сільськогосподарського виробництва необхідно якомога більш економно витратити ці ресурси.

Для хімічного синтезу 1 кг азотних добрив потрібно 77 700 кДж викопної енергії [15, с. 77]. Ця енергія заощаджується, якщо використовувати не синтетичні азотні добрива, а утворений природним чином азот при вирощуванні зернобобових культур завдяки їх симбіозу з бульбочковими бактеріями і сонячної енергії.

При комплексному підході до питання про витрачання енергії має враховуватися і якість води в річках, забруднених стоками хіміко-синтетичного виробництва, ґрунтові води, які можуть бути забруднені нітратами і т.д. Запаси фосфору і калію в ґрунті у багато разів перевищують запаси в розвіданих родовищах, тому «активна мобілізація» ґрунтових резервів також має стати завданням сільськогосподарського виробництва на перспективу.

Іншою дуже важливою метою екологобезпечних технологій є максимально замкнутий виробничий цикл. Ідея замкнутого циклу в господарстві є як екологічним, так і економічним принципом. Економія витрат завдяки скороченню закупівель насіння, добрив, засобів захисту рослин, кормів помітно позначається на економіці екологічних підприємств.

Виробництво продукції, високоякісної з точки зору фізіології харчування, є основним завданням екологобезпечних технологій в сільськогосподарському виробництві. Якість даної продукції обумовлено не тільки відсутністю в ній залишкових кількостей шкідливих речовин, але і підвищеним вмістом цінних інгредієнтів.

Потенційні можливості екологічного сільського господарства у вирішенні зазначених проблем полягають у його здатності:

впливати на зміцнення здоров'я населення шляхом зниження рівня забруднення навколишнього середовища, виробництва високоякісних екологічно безпечних продуктів і формування культури харчування;

скорочувати число посередників в агропромисловому виробництві внаслідок розви-

тку прямого маркетингу, тим самим збільшувати дохід сільськогосподарських виробників;

стимулювати підвищення цін на сільськогосподарську продукцію;

зменшувати навантаження на працюючих людей в сільському господарстві і створювати додаткові робочі місця;

вирівнювати доходи і формувати середній клас – гарантію економічної, соціальної та політичної стійкості;

розвивати інфраструктуру малого підприємства;

формувати “екологічна свідомість”;

підвищити якість життя, знизити захворюваність населення, смертність, збільшити тривалість життя [16, с. 17].

Висновок. Екологобезпечні технології доцільно розглядати та використовувати у соціально-економічному спрямуванні, підсилюючи, насамперед, роль і місце людини у процесах економічного зростання.

Основними цілями, застосування альтернативних екологобезпечних технологій виробництва, є:

- розвиток сучасного сільськогосподарського виробництва на засадах його екологізації, задля збереження навколишнього середовища й забезпечення потреби населення України в якісних продуктах харчування;

- ведення виробництва за замкнутим циклом на основі максимальної реутилізації, рециркуляції всіх, що утворюються в господарстві відходів та побічної продукції;

- підвищення рентабельності господарства, забезпечення його життєдіяльності за рахунок виробництва висококонкурентної екологічно чистої сільськогосподарської продукції.

За результатами такого виробництва на аграрному ринку формується досить стійкий попит на еколого чисту продукцію. Разом з тим зрозуміло, що нові системи землеробства повинні бути конкурентоспроможними і забезпечувати отримання якщо не рівних, то задовільних урожаїв і високу рентабельність господарства. Це означає, що мова йде не про повернення до старого, екстенсивного землеробства, а про розумне використання його прийомів.

Список літератури

1. Агроекологічна оцінка відповідності сільськогосподарських підприємств органічного агровиробництва / за ред. д.с.-г.н. Н. А. Макаренко. – К., 2007. – 37 с. – (Методичні рекомендації).
2. Будзак В. М. Сільськогосподарське землекористування (економіко-екологічні та управлінські аспекти): [монографія] / В. М. Будзак. – К.: Оріяни, 2006. – 386 с.
3. Вовк В. І. Сертифікація органічного сільського господарства в Україні: сучасний стан, перспективи, стратегія на майбутнє / В. І. Вовк // Міжнарод. семінар “Органічні продукти харчування. Сучасні тенденції виробництва і маркетингу”. – Львів, 2004. – С. 3-6.
4. Воронєцька І. С. Розвиток екологічного маркетингу в контексті еколого-економічної безпеки агропродовольчого ринку / І. С. Воронєцька // Економіка природокористування і охорона навколишнього середовища: [зб. наук. пр.]. – Ч. 2, 2 ч.. – К.: ІЕПіСР НАН України, 2011. – С. 86-94.
5. Галушкіна Т. П. Економическиинструментыэкологическогоменеджмента (теория и практика): монографія / Т. П. Галушкіна. – Одесса: ИПРЭЭИ НАНУ, 2000. – 280 с.
6. Глазун В. В. Виробництво якісної сільськогосподарської продукції на сучасному етапі / В. В. Глазун // Вісник Сумського державного аграрного університету. – 2001. – Вип. 1. – С. 67-71. – (Серія: “Економіка та менеджмент”).
7. Головченко Н. М. Підвищення доходів виробників органічної продукції / Н. М. Головченко // Державна підтримка агросфери: еволюція, проблеми / за ред. д-ра екон. наук О. М. Бородіної; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. – К., вид-во ТОВ “Четверта хвиля”, 2008. – С. 186-190.
8. Екологічне сільське господарство: кроки назустріч. Крок перший: екологічне землеробство: [посіб.] / [Тибурський Ю., Підліснюк В., Солтисьяк У. та ін.]; за ред. В. Підліснюк. – К.: Видавництво Національного аграрного університету, 2006. – 80 с.
9. Екологічне сільське господарство: кроки назустріч. Крок перший: екологічне землеробство / ред. В. Підліснюк. – К.: Видавничий центр НАУ, 2006. – 79 с.
10. Екологічні проблеми землеробства / І. Д. Примак та ін.; за ред. І. Д. Примака. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 456 с.
11. Іванишин В. В. Еколого-економічні аспекти застосування агроекотехнології виробництва конкурентоспроможної екологічно чистої продукції / В. В. Іванишин, В. С. Таргоня, Л. С. Околот // Економіка АПК. – 2008. – № 3. – С. 46-49.
12. Ковальова О. В. Теоретичні аспекти екологічної безпеки сільських територій / О. В. Ковальова // Агроінком. – 2006. – № 5-6. – С. 151-154
13. Крисанов Д. Ф. Аграрна сфера: пріоритети та механізми реалізації / Д. Ф. Крисанов. – Київ: Ін-т економіки НАН України, 1998. – 235 с.
14. Романко С. М. Механізм забезпечення екологічної безпеки сільськогосподарської продукції : етапи розвитку / С. М. Романко // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: [зб. наук. пр.]. – Івано-Франківськ: Плай, 2007. – Вип. XVIII. – С. 166-169.
15. Саблук П. Т. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку / П. Т. Саблук // Інформаційно-аналітичний збірник (випуск 4). – К.: ІАЕ, 2000. – 601 с.
16. Трегобчук В. М. Екологічнобезпечна економіка: альтернативи немає // В. М. Трегобчук / Вісник НАН України. – 1998. – № 3-4. – С. 15-21.

Abstract. *The development of the agricultural sector in Ukraine is largely predetermined relationship of people and nature. Formation of a balanced system of nature, adequate restructuring of productive capacity of the economy and raising the consciousness of workers today is attributed to the main priorities in the field of the environment as a whole in Ukraine and in agriculture. Greening of agricultural production and environmental trends justification diversification of agricultural land covered in this article.*

The study aims to study areas of ecological diversification of agricultural land use and ecologically technologies in agriculture.

Ecologically technology should be considered and used in socio-economic nature, amplifying, especially the role and place of man in the process of economic growth.

The main objectives of alternative ecologically production technologies are: development of modern agriculture based on its greening, to preserve the environment and ensure the needs of the population of Ukraine in food quality; maintaining production in closed loop based on the maximum recycling all formed in the household waste and by-products; increase the profitability of the economy, ensure its viability through the production of clean highly agricultural products.

As a result of this production in the agricultural market formed a fairly steady demand for ecofriendly products. However, it is clear that the new system of agriculture must be competitive and to ensure receipt if not equal, the satisfactory yields and high profitability management. This means that it is not a return to the old, extensive agriculture, and the clever use of his techniques.

Keywords. *Greening, environmental friendly technologies, agricultural production, ecological agriculture.*